

КОВАЛЬЧУК ІННА СЕРГІЙВНА

Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури,
кандидат юридичних наук, доцент

ОСОБЛИВОСТІ ДОБОРУ КАДРІВ ДО ОРГАНІВ ПРОКУРАТУРИ

На сьогоднішній день органи прокуратури стикнулися з проблемою дефіциту кадрів, адже з прийняттям в 2014 році Закону України “Про прокуратуру” докорінно змінилася процедура добору кадрів до органів прокуратури. При цьому слід відмітити, що перший конкурс на добір кандидатів на посади прокурорів був оголошений Кваліфікаційно-дисциплінарною комісією прокурорів лише влітку 2017 року

Відповідно до статті 29 цього закону вона складається з наступних етапів:

1) прийняття Кваліфікаційно-дисциплінарною комісією прокурорів рішення про проведення добору кандидатів на посаду прокурора, що розміщується на офіційному веб-сайті Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії прокурорів та повинно містити виклад передбачених цим Законом вимог, яким має відповідати кандидат на посаду прокурора, а також перелік документів, що подаються до Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії прокурорів, і кінцевий термін їх подання;

2) подання особами, які виявили бажання стати прокурором, до Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії прокурорів відповідної заяви та документів, визначених цим Законом;

3) здійснення Кваліфікаційно-дисциплінарною комісією прокурорів на основі поданих кандидатами на посаду прокурора документів перевірки відповідності осіб вимогам, установленим до кандидата на посаду прокурора;

4) складання особами, які відповідають установленим вимогам до кандидата на посаду прокурора, кваліфікаційного іспиту;

5) оприлюднення Кваліфікаційно-дисциплінарною комісією прокурорів на офіційному веб-сайті списку кандидатів, які успішно склали кваліфікаційний іспит;

6) організацію Кваліфікаційно-дисциплінарною комісією прокурорів спеціальної перевірки кандидатів, які успішно склали кваліфікаційний іспит;

7) визначення Кваліфікаційно-дисциплінарною комісією прокурорів рейтингу кандидатів на посаду прокурора серед осіб, які успішно склали кваліфікаційний іспит та щодо яких проведено спеціальну перевірку, а також зарахування їх до резерву на заміщення вакантних посад прокурорів;

8) проходження кандидатом на посаду прокурора спеціальної підготовки в Національній академії прокуратури України;

9) оголошення Кваліфікаційно-дисциплінарною комісією прокурорів у разі відкриття вакантних посад прокурорів конкурсу на зайняття

таких посад серед кандидатів, які перебувають у резерві та пройшли спеціальну підготовку;

10) проведення Кваліфікаційно-дисциплінарною комісією прокурорів конкурсу на зайняття вакантних посад прокурорів на основі рейтингу кандидатів;

11) направлення Кваліфікаційно-дисциплінарною комісією прокурорів подання керівнику місцевої прокуратури щодо призначення кандидата на посаду прокурора;

12) призначення особи на посаду прокурора;

13) складення особою присяги прокурора.

Вважаємо за доречним зупинитися на основних етапах, які мають визначальне значення при доборі кандидатів на посади прокурорів.

Отже, одним із основних етапів добору нових працівників до органів прокуратури є складення кваліфікаційного іспиту. Під кваліфікаційним іспитом розуміється перевірка рівня теоретичних знань у галузі права, європейських стандартів у галузі захисту прав людини, володіння державною мовою, аналітичних здібностей кандидатів та практичних навичок і складається з анонімного тестування та практичного завдання. Анонімне тестування складалося із 100 питань кожне з яких мало чотири варіанти відповіді, кожна правильна відповідь на тестове завдання оцінювалась в один бал. Тестові завдання охоплювали наступні блоки, а саме : кримінальний процес, кримінальне право, законодавство про прокуратуру, антикорупційне законодавство України, конституційне право, адміністративне судочинство, господарський процес, господарське право, цивільний процес, цивільне право, доступ до публічної інформації та розгляду звернень громадян, конвенція про захист прав людини і основоположних свобод, професійна етика прокурора, юридична психологія, кримінально-виконавче право.

Практичне завдання являло собою чотири процесуальні документи, що стосуються прокурорської діяльності, які повинні були скласти конкурсанти. Кожен процесуальний документ оцінювався максимально у 25 балів. Отже, за результатами кваліфікаційного оцінювання кандидат на посади прокурора міг отримати максимум 200 балів.

Після оприлюднення Кваліфікаційно-дисциплінарною комісією прокурорів на офіційному веб-сайті списку кандидатів, які успішно склали кваліфікаційний іспит із зазначенням результатів, кожен кандидат повинен був пройти спеціальну перевірку. Слід відмітити, що на етапі спеціальної перевірки виникли складності у зв'язку з недосконалістю законодавства та не вироблення стратегії співпраці між Кваліфікаційно-дисциплінарною комісією прокурорів та Національного агентства з питань запобігання корупції, процедура спеціальної перевірки кандидатів на посади прокурорів затягнулася на три місяці, хоча могла тривати до одного місяця.

Після проходження спеціальної перевірки кандидатів на посади прокурорів зараховували в резерв за рішенням Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії прокурорів.

Важливим етапом в доборі кандидатів на посади прокурорів стала спеціальна підготовка, яка проводилася на базі Національна академії прокуратури України. Спеціальна підготовка кандидата на посаду прокурора включає теоретичне і практичне навчання. Теоретичне навчання складалося із наступних видів навчальних занять, а саме : лекцій-дискусій; практичні заняття; семінарські заняття; круглий стіл; майстер-класи; ділові гри; тренінги; консультації; прокурорські практики; самостійна робота. Практичне навчання полягало у проходженні практики на базі місцевої прокуратури.

За результатами спеціальної підготовки кандидатами на посади прокурорів складається іспит, яким підтверджується успішність проходження підготовки.

Слід відмітити, що в питанні спеціальної підготовки законодавцем не було враховано можливості проходження скороченої спеціальної підготовки для кандидатів на посади прокурорів, які вже мали стаж роботи в органах прокуратури. Адже дана категорія осіб вже має, як теоретичні, так і практичні навички прокурорської діяльності. Створення “переваг” для них в-першу чергу зменшило б витрати з Державного бюджету України на підготовку кадрів для органів прокуратури, по-друге прискорило б поповнення новими кадрами органи прокуратури, що в свою чергу зменшило б дефіцит кадрів.

Наступним етапом конкурсного відбору являється оголошення Кваліфікаційно-дисциплінарною комісією прокурорів у разі відкриття вакантних посад прокурорів конкурсу та проведення самого конкурсу на зайняття таких посад серед кандидатів, які перебувають у резерві та пройшли спеціальну підготовку. На даному етапі залишається не вирішеним питання щодо вирішення питання щодо можливості подання кандидатом на подати декілька заяв на різні вакантні посади.

Далі Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія прокурорів направляє подання керівнику місцевої прокуратури щодо призначення кандидата на посаду прокурора, який вже вправі призначити особи на посаду прокурора.

Заключним етапом у конкурсному відборі являється складення особою присяги прокурора, що являється фактично формальним етапом.

Підсумовуючи слід відмітити, що конкурсний відбір на посади прокурорів є багаторівневим та тривалим у часі, що в свою чергу займає великий проміжок часу від моменту оголошення у відборі до складення присяги прокурора. Це в свою чергу породжує кадровий голод в органах прокуратури. Тому виникає необхідність внесення відповідних змін до законодавчих та підзаконних нормативно-правових актів, що регулюють дану правову сферу.

Список використаної літератури:

1. Про прокуратуру : Закон України від 14.10.2014 року № 1697-VII [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18>.

2. Про затвердження Порядку проходження кандидатами на посаду прокурора спеціальної підготовки та методики її оцінювання, навчального плану спеціальної підготовки (із змінами, внесеними Рішеннями КДКП від 02.04.2018 № 39дк-18, від 14.06.2018 № 84дк-18) : рішеннями КДКП від 13.09.2017 № 25дк-17 [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://www.kdkp.gov.ua/page/rishennia-25dk-17>.
3. Про затвердження Програми тестування кандидатів на посаду прокурора місцевої прокуратури : рішеннями КДКП від 13.09.2017 № 23дк-17 [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://www.kdkp.gov.ua/page/rishennia-23dk-17>.
4. Про затвердження тестових запитань для складання кандидатами на посаду прокурора місцевої прокуратури кваліфікаційного іспиту : рішеннями КДКП від 13.09.2017 № 22дк-17 [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://www.kdkp.gov.ua/page/rishennia-22zp-17>.

Ключові слова: прокурор, конкурсний відбір, кваліфікаційний іспит, спеціальна підготовка, Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія прокурорів.

Ключевые слова: прокурор, конкурсный отбор, квалификационный экзамен, специальная подготовка, квалификационно-дисциплинарная комиссия прокуроров.

Key words: prosecutor, competitive selection, qualification exam, special training, Qualification and Disciplinary Commission of Public Prosecutors.

СВИДА ОЛЕКСІЙ ГЕОРГІЙОВИЧ

Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури,
кандидат юридичних наук, доцент

ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ОКРЕМИХ ПОВНОВАЖЕНЬ ДИРЕКТОРА ДБР

Концептуальні зміни в правовому полі України останнім часом все більше торкаються системи правоохоронних органів, що пов'язане із кардинальним перетворенням національного законодавства, реформуванням правових систем і державно-правових інститутів влади. Протягом років, що минули в моменту прийняття нового Кримінального процесуального кодексу України, йде реформування системи досудового розслідування. Цей процес супроводжується прийняттям нових законодавчих положень та створенням відповідно нових державних органів, уповноважених здійснювати досудове розслідування.

Серед таких органів, наділених правом досудового розслідування, стало Державне бюро розслідувань, правове регулювання функціонування якого було визначено Законом України «Про Державне бюро розслідувань» від 12 листопада 2015 року № 794-VIII. Цей Закон визначив Державне бюро розслідувань (далі – Закон про ДБР) як центральний орган виконавчої влади, що здійснює правоохоронну